

ՍԵՐՈՒՅԻ ԳԻՒՂԸ, ԼԻՔԱՆԱՆ (Սայտայի շրջան)

Իր սրբաբանական հողերէն սեղանանուած Կիւրիւնցի հայ գաղթականի մը գաւազին է Սերոբ Գիւղիւն, որ մեր նոր սիւնաքահայ պատմութեան մէջ ուշագրաւ երեւոյթի մը հեղինակն է: Հիմնած է զիւղ մը, որ կը զարգանայ հետզհետէ անպուլ: Հարաւային Լիբանանի դիտաւոր քաղաք Սայտայի կեդրոնէն չորս քիլոմէթր դէպի արեւելք՝ արարական զիւղ մըն է ան ինքնատիպ, որ այսօր կը կրէ իր հիմնադիրին անունը — ՍԵՐՈՒՅԻ, այսինքն՝ «Սերոբի Գիւղ»:

Ընտանիքին հայրը, Մերուն Գիղիւրեան, Կիւրիւնէն աքսորական՝ կը թափառի արարական անապատները, կրելով տառապանքը իր ցեղին վրայ կիրարկուող, կը հասնի Հալէպ, կ'երթայ մինչեւ Իրաքի, ի վերջոյ կը հաստատուի Թրիփոլի: Ապրելու համար կը սորվի լուսանկարչութիւնը, կ'ամուսնանայ, կորսուած բոյնը վերականգնելու համար: Իր տղայինէկ աղջկան տկարութեան օգնելու համար ամառ մը կ'անցընէ Լիբանանի հարաւային ծայրամասը դանուող ձեղդին զիւղը: Աղջնակին մահէն ետք, սիրտ չունենալով վերադառնալու Թրիփոլի, եւ կ'որոշէ հաստատուիլ Սայտա 1929ին, ուր այդ թուականին կային բաւական թիւով հայ ընտանիքներ եւ ունէին զպրօց եւ եկեղեցի:

Կիլիկիոյ ընդհանուր նահանջին եւ անահնկալ պարսկութիւն, Փրանսական իշխանութեանց կարգադրութեամբ, Ստանայէն եւ Ալեքսանդրէթէն դաղթականական լեցուն նաւերէն մէկը, մօտաւորապէս 1860 հայեր, Սայտայի նաւահանգիստը հանուելով, ստեղծուեցաւ, այդ շրջանին, տեղական գաղութը: Ծատեր մեկնեցան տնտեսական եւ աշխատանքի պայմաններէն մղուած, գանազան ուրիշ շրջաններ, կեդրոնական քաղաքներ, իսկ ոմանք ալ ցրուեցան այդ նահանգի զիւղերը, աստիճանաբար նուազեցնելով հայերու թիւը: 1923էն յետոյ ստեղծուեցան ազգային եւ եկեղեցական կեանք, նաեւ գաղտնիական նախնական վիճակ — տախտակաչէն եկեղեցի մը՝ որ կը դորձածուէր նոյնպէս իրրեւ կրթարան: Ամենէն լաւ շրջանին ունեցած է 60 աշակերտ: Ունեցած է նաեւ լաւ հողեր որ հովիւ մը եւ թաղական խորհուրդ, ազգային-կրթական դործերը կանոնաւորելու եւ զարգացնելու համար: Գոյութիւն առած է նաեւ Տիկնանց Միութիւն մը եւ լսարանական յանձնախումբ:

Գիղիւրեան Մերուն ապրած է այս շրջանի սկզբնական շրջանը, ուր հայկական եռուզեռ կար պահ մը: Հետզհետէ սկսած է քիչնալ քանակը հայ գաղութին եւ կանգ առած է նաեւ հայկական ընկերային-ազգային դործերու թափը: Գիղիւրեան եղած է թաղական դործերու մարմնի անդամ եւ աշխատած է շրջան մը ամբողջ: Չէ հեռացած ուրիշներու նման, ընդհակառակը արժատացած է աւելի: Մերուն կ'ունենայ երկու աղջիկ եւ չորս մանչ՝ Սերոբ, Սեպուհ, Սամուէլ եւ Աւետիս: Անդրանիկը՝ Սերոբ ծնած է 1928ին: Բոլորն ալ ստացած են հայեցի դաստիարակութիւն ապա շարունակած են իրենց ուսումը

երկրորդական վարժարաններու մէջ եւ Սմերիկեան Համալսարան: Երկուքը յանձնակատար – կապարարուներ են այսօր տեղական իշխանութիւններու հետ, մէկը՝ վկայեալ պրզմիւսմէն:

Գերդաստանին պատասխանատուն Սերոբն է, հօր մահէն յետոյ: Հետեւողական աշխատանքով եւ հմտութեամբ, հետզհետէ անոնք տէր դարձած են 150-000 քառակուսի մեթր տարածութեամբ հողամասի մը, որուն մէկ մասին վրայ 1956ին կը սկսին կառուցումը առաջին երեք շէնքերուն: Մտեղծած են նաեւ շրջադաս եւ բարեկամական միջնորդող տեղացիներուն հետ, իրենց նկարագրով եւ աշխատասիրութեամբ: Շրջանի բնակչութիւնը առհասարակ ունեցած է միջակէն վար ասրեկախեր: Անոնք եղած են գործաւորներ, պարզ պաշտօնեաներ եւ արհեստաւորներ, միշտ անցուկ դրութեան մէջ:

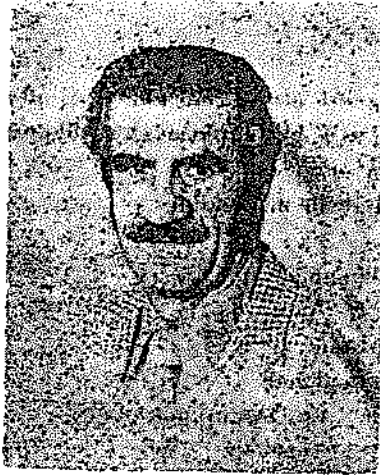
Սերոբ Գիգիբեան, մեկնելով մարդկային իրերօղնութեան սկզբունքէն, կը փորձէ հաւաքական կեանք ստեղծել այդ հողամասին վրայ, եւ մտաշէլի գիւնդով կը ծախէ շերտեր՝ 10-12 տարի պայմանաժամով եւ ամսական 60-100 լիբ. սոկէի վճարումով: Այնպէս որ իւրաքանչիւր ընտանիք տէրը եղած կ'ըլ-

Համ Ապտալլաի Օսման, Սնոր Գիգիբեան եւ երկրաչափ մը

լար իր սեփական տունին եւ հողին: Այս մեթոտով արագօրէն կը սկսի շէննալ եւ ժողովուրդով խտանալ ամալի շրջանը: Այսօր Սերոբիէ իր մէջ կը հաշուէ 140 ընտանիք, մօտ 1200 անձ, իսլամ բնակչութիւն: Յետագային այս դարգացման առճնթեր երբ կը ձեռնարկուի մզկիթի մը շինութեան, Սերոբ Գիգիբեան իր կողմէն կը նուիրէ համայնքին 1000 քառ. մեթր հողաշերտ, մեծ հետաքրքրութիւն արթնցնելով արար քաղաքական եւ ժողովրդական շրջանակներու մէջ: Այս ժեսիւր աւելի կ'որակաւորէ զիրենք եւ իրենց զիրքը: Այդ նուիրումը 1000ին վրայ Բուէյթցի յարգարժան Հաժ Ապտալլահ Օսման իր կողմէ 3000 քառ. մեթր հողամաս եւս գնելով կ'ամբողջացնէ շինութիւնը: Սերոբի անկեղծութեան եւ բարեկամութեան վրայ մեծ վստահութիւն ունենալով, զինք եւս կ'առնեն մզկիթի կառուցումին վարչական մարմինի անդամներու շարքը: Պետական տոմարներու մէջ այսօր յիշուած է Սերոբ Գիգիբեանի անունը:

Եւ իրապէս, Գիտիբաններու յարաբերութիւնները տեղացիներու հետ աւելի քան ջերմ են եւ բարեկամական: Անոնք իրենց դերը ունին շրջանի ընկերային եւ տեղական կարեւոր իրադարձութիւններուն մէջ, եւ կը վայելին յարգանք, թէ իշխանութեան եւ թէ ժողովուրդին մօտ:

Նշանակուի դասաւարտ Ուոտզական Կ'ուեննայ հետեւեալ մասնագիտական աշխատանքներու դասաւորումը.—

1942-1944.— Օգնական փրոֆեսէօր Մաթեմատիքի, Texas Technological College-ի մէջ:

1944-1946.— Հետազօտիչ ճարտարագէտ Ուեսթինհէսուզ Ընկերութեան գիտաշխատանոցի բաժնին մէջ:

1946-1956.— Նախագիծերու աւագ ճարտարագէտ՝ Միջազգային հեռաձայնային եւ հեռադրային բաժանմունքի:

1956-1968.— Աւագ գիտնական՝ Սմերիկայի Ռատիօյի ընկերութեան կազմէն ներս:

1968-1974.— Օգնական փրոֆեսէօր՝ էլեկտրական ճարտարագիտութեան, Փրանզ Ինստիտուտի մէջ:

Այժմ աւագ անդամ է էլեկտրական եւ էլեկտրոնիք ճարտարագէտներու ընկերակցութեան: Յիշեալ պարտաւորութիւններէն անկախ, յատուկ գործօն դեր ունեցած է, Պրուէլիմի ՓալիթիֆՈւիք Ինստիտուտի Մաթեմատիկական բաժանմունքի մէջ: Ան եղած է կցորդ դասախօս՝ էլեկտրական ճարտարագիտութեան Newark Գոլէճին, ինչպէս նաեւ իորհրդատու՝ զանազան առևտրական հաստատութիւններու հաղորդակցական սիստեմներուն: Հիգիենակն է նոյնպէս մասնագիտական ամադրիբու մէջ Էրեւցած բաղմաթիւ գիտական յօդուածներու: Գրած է ամբողջ գլուխ մը՝ մանրայիքներու (microwaves) չափերուն նուիրուած ժողովածուի մը մէջ:

Իր գործունէութիւնը սահմանափակուած չէ միայն գիտական ճիւղի աշխատանքներով, այլ եւ մտանակցած է հայ հասարակական կեանքին: Եղած է՝ Միացեալ Նահանգներու արեւելեան շրջանի Հ. Բ. Ը. Միութեան վարչութեան նախկին նախագահ, անդամ եւ զանձապահ Սմերիկայի Հայ Ուսանողներու Ընկերակցութեան, Վարչական Խորհուրդի անդամ՝ Նիւ ձըրզիի Հայ Աւետարանական երիցական եկեղեցւոյ: Մասնակցած է նաեւ վերջին շրջանին կայացած Հայկական Համադասարի աշխատանքներուն: